

HÖGSTA DOMSTOLENS DOM

meddelad i Stockholm den 23 maj 2013

Mål nr

B 5613-11

KLAGANDE

MS

Ombud och målsägandebiträde: Advokat LF

MOTPART

JS

Ombud och offentlig försvarare: Advokat PL

SAKEN

Olaga hot m.m.

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Svea hovrätts dom 2011-11-08 i mål B 4717-10

DOMSLUT

Högsta domstolen upphäver hovrättens dom, utom såvitt avser besluten om ersättning till den offentlige försvararen och målsägandebiträdet, och visar målet åter till hovrätten för ny prövning.

För biträde åt MS i Högsta domstolen tillerkänns LF ersättning av allmänna medel med 5 830 kr, varav 4 664 kr avser arbete och 1 166 kr mervärdesskatt.

För försvaret av JS i Högsta domstolen tillerkänns PL ersättning av allmänna medel med 7 531 kr, varav 6 025 kr avser arbete och 1 506 kr mervärdesskatt.

Det ankommer på hovrätten att efter målets återupptagande pröva frågan om återbetalningsskyldighet för kostnader i Högsta domstolen.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

MS har yrkat att hovrättens dom upphävs och att målet visas åter till hovrätten för ny prövning.

JS har motsatt sig att hovrättens dom ändras.

DOMSKÄL

Bakgrund och frågan i målet

1. JS dömdes av tingsrätten för olaga hot och ofredande till villkorlig dom med samhällstjänst 50 timmar. JS förpliktades även att utge skadestånd till målsäganden MS. Han överklagade domen. MS, som biträdde åtalet, överklagade i skadeståndsdelen. Åklagaren överklagade inte.

2. Vid sammanträde för huvudförhandling väckte hovrätten frågan om åtalspreskription hade inträtt. Hovrätten fann att det inte var tillförlitligen utrett att JS hade delgetts åtalet i tid och ogillade därför åtalet och MSs skadeståndstalan. Frågan i målet är om hovrättens bedömning i delgivningsfrågan är riktig eller om det är tillförlitligen utrett att JS har delgetts åtalet i tid.

Reglerna om åtalspreskription och delgivning av åtal

3. Påföljd får inte ådömas för ett brott om inte den misstänkte har häktats eller fått del av åtal för brottet inom viss tid. För de i målet aktuella brotten, olaga hot och ofredande, är tiden två år från det att brottet begicks (35 kap. 1 § första stycket 1 och 4 § brottsbalken), eftersom det för dessa inte kan följa svårare straff än fängelse ett år (4 kap. 5 § första stycket respektive 4 kap. 7 § brottsbalken).

4. För delgivning av bl.a. åtal gäller numera delgivningslagen (2010:1932). I målet ska emellertid enligt övergångsbestämmelserna, p. 2, den tidigare delgivningslagen (1970:428) tillämpas. Detta saknar betydelse för den prövning som ska göras i målet.

5. Enligt 19 § första stycket första meningen i 1970 års delgivningslag (som i det aktuella hänseendet svarar mot 18 § första stycket i 2010 års delgivningslag) har delgivning skett genom att den som söks för delgivning själv har mottagit handlingen. Det gäller oavsett på vilket sätt handlingen har kommit den sökta till handa. Det ska framgå att personen har mottagit handlingen, men det ställs inte något krav på att det ska ske på något visst sätt. Prövningen av om handlingen har tagits emot ska göras på grundval av en helhetsbedömning av den föreliggande utredningen.

6. I fråga om vanlig delgivning av stämning i brottmål krävs att det är tillförlitligen utrett att den tilltalade har tagit emot handlingen.

Bedömningen i detta fall

7. De brott som JS dömdes för i tingsrätten begicks enligt åtalet och tingsrättens dom den 28 december 2007. Tiden för åtalspreskription gick ut två år senare, alltså den 28 december 2009.

8. Av tingsrättens akt framgår att stämning i målet skickades till JS den 12 november 2009. På tingsrättens kopia av stämningen finns antecknat ”delgivning utsänd 12/11”, ”delg.dag 26.11”, ”päm. 24.11 + stg.man å 28/12”. Anteckningarna avseende den 12 november och den 26 november är signerade. Något delgivningskvitto finns inte i akten, som enligt tingsrätten har rensats på sådana kvitton. Enligt hovrättens beslut har tingsrätten på fråga från hovrätten svarat att JS enligt tingsrättens delgivningsuppgifter i målhanterings-systemet delgavs stämning med s.k. vitt kort.

9. Målsägandebiträdet gav i hovrätten in en sammanställning av advokatbyråns dagboksblad. I sammanställningen finns antecknat bl.a.: ”24/11 Telefon med S på tingsrätten ang att JS ej delgiven. Tingsrätten sänder ut påminnelse ang delgivningen omgående. Tingsrätten bevakar delgivningen i anledning av preskriptionsfrågan.” Vidare finns antecknat: ”27/11 Telefon med tingsrätten. JS inte delgiven än. Tingsrätten har lämnat delgivningen till stämmingsman. Tingsrätten medveten om preskription den 28 december 2009” samt ”17/12 Telefon med tingsrätten som meddelar om att JS är delgiven den 26 november 2009 (genom att JS har skrivit på påminnelse delgivningen, inte via stämmingsmannen).”

10. Tingsrättens akt och målsägandebiträdets dagboksblad innehåller samstämmiga anteckningar om att JS delgavs stämning den 26 november 2009. Att delgivningskvitto saknas i tingsrättens akt har förklarats med att en aktgallring har skett och förhållandet motsäger därför inte uppgiften om delgivning den angivna dagen. Det får genom anteckningarna anses tillförlitligen utrett att JS delgavs åtalet innan tiden för åtalspreskription gick ut.

Slutsatser

De åtalade brotten är alltså inte preskriberade och åtalet kan inte ogillas på den grunden. Hovrättens dom ska därför upphävas och målet återförvisas dit för förnyad prövning.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Stefan Lindskog, Göran Lambertz (referent), Johnny Herre, Agneta Bäcklund och Svante O. Johansson
Föredragande justitiesekreterare: Susanne Österlund